

GKR

Gradska knjižnica Rijeka
Županijska matična razvojna služba
prosinac 2022.

PROGRAM RADA ŽUPANIJSKE MATIČNE RAZVOJNE SLUŽBE GRADSKE KNJIŽNICE RIJEKA U PODRUČJU RADA S NARODNIM KNJIŽNICAMA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA 2023. GODINU

Stručni nadzor i praćenje rada narodnih knjižnica

Obavljat će se neposrednim uvidom u rad pri stručnim posjetima knjižnicama i posjetima u svrhu obavljanja stručnog nadzora, kao i praćenjem i analizom statističkih pokazatelja o radu.

► Prioritetni su posjeti knjižnicama koje trebaju tijekom 2023. godine provesti reviziju, onima koje planiraju uvođenje novih usluga (primjerice posudba e-knjiga, posudba igračaka i sl.), u kojima je u tijeku uređenje novih prostora (Vrbovsko), kao i prema ostalim iskazanim potrebama.

► Koordinacija i nadzor unosa statističkih podataka za 2022. godinu u *Sustav za jedinstveno elektroničko prikupljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica* koji vodi NSK.

Na temelju navedenih praćenja izradit će se analiza pokazatelja i usporedba sa Standardom, te dostaviti Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo NSK, Ministarstvu kulture i medija RH i Upravnom odjelu za kulturu, sport i tehničku kulturu Primorsko-goranske županije te objaviti na web stranici Gradske knjižnice Rijeka - podstranici matične djelatnosti.

Poticanje razvoja županijske mreže knjižnica i dostizanje Standarda

Krajem rujna 2021. stupio je na snagu novi *Standard za narodne knjižnice* (NN 103/2021) koji, zajedno sa *Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti* (NN 17/2019; 98/2019), definira okvir za razvoj knjižnične mreže narodnih knjižnica. Koeficijenti izvodljivosti Standarda polazište su za komunikaciju s osnivačima u cilju dostizanja propisanih parametara.

► Uputit ćemo prijedlog Uredu županije da na jednom od sljedećih sastanaka koordinacije gradonačelnika i načelnika PGŽ jednu od točaka dnevnog reda posveti županijskoj mreži narodnih knjižnica PGŽ (kao što smo u listopadu 2022. predstavili projekt Zavičajna digitalna knjižnica PGŽ). Županijska matična razvojna služba (u daljnjem tekstu ŽMRS) će, u tom slučaju, pripremiti analizu stanja mreže narodnih knjižnica, usporedbu temeljnih pokazatelja o radu (prostor, knjižnični fond, nabava, djelatnici) s novim *Standardom* te predložiti, na Zakonu utemeljen, optimalan oblik organizacije djelatnosti narodne knjižnice ili stajališta bibliobusa, kao i potaknuti na dostizanje *Standarda* u onim sredinama gdje se uočavaju odstupanja.

► Nastavit će se praćenje potreba stanovnika Grada Rijeke i Županije za uslugama bibliobusa te po potrebi korigirati itinerar u suradnji s Bibliobusnom službom GKR.

Pružanje stručne pomoći vezano uz osnivanje knjižnica i stručno mišljenje o uvjetima za osnivanje

► Općine u Primorsko-goranskoj županiji koje imaju određen oblik knjižnične djelatnosti, ali njihova djelatnost nije usklađena sa *Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti* su Klana i Punat te će im se Županijska matična razvojna služba ponovo obratiti i predložiti odgovarajuća rješenja u skladu sa Zakonom (Knjižnica Punat, Multimedijalni centar Klana). ŽMSR će, ovisno o ishodu, pružiti potrebnu stručnu pomoć vezano uz hodogram daljnjih aktivnosti i formalne postupke, a u suradnji s osnivačima i MKM RH.

► ŽMRS će u slučaju gore navedenih knjižnica i drugdje gdje se pokaže potreba dati stručno mišljenje o postojanju uvjeta za osnivanje odnosno početak rada knjižnica ili njihovih ustrojstvenih i organizacijskih oblika, sukladno članku 11. stavku 2. Zakona.

Suradnja u projektima uređenja i opremanja novih prostora narodnih knjižnica

► Najveći projekt trenutno, ne samo za Rijeku i Primorsko-goransku županiju, već i na razini Hrvatske zasigurno je izgradnja i opremanje nove središnje zgrade Gradske knjižnice Rijeka. ŽMRS je od početka projekta dio radnog tima Knjižnice za praćenje projekta i suradnju s arhitektima na oblikovanju funkcionalnih cjelina i projektu opreme (namještaj, RFID tehnologija, vertikalni transport, računalna oprema).

U 2023. godini ŽMRS će aktivno sudjelovati u definiranju plana preseljenja fonda i zbirki u novi prostor, samom preseljenju, kao i u svim pratećim poslovima vezanim uz početak rada na novoj lokaciji.

► U 2023. godini se nastavlja projekt uređenja novog prostora Gradske knjižnice i čitaonice „Ivan Goran Kovačić“ Vrbovsko (u tijeku građevinski radovi na uređenju krovništva), za što će se također pružiti potrebna savjetodavna pomoć.

Koordinacija u okviru jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava narodnih i školskih knjižnica Primorsko-goranske županije

U razdoblju od 2009. godine, uz koordinaciju ŽMRS GKR, u jedinstveni knjižnično-informacijski sustav uključene su sve narodne knjižnice PGŽ, kako one samostalne, tako i ugovorne podružnice. Jedan od rezultata je i skupni katalog: <https://katalog-pgz.gkr.hr/> koji je pridonio dostupnosti informacija o knjižničnoj građi sadržanoj u fondovima i zbirkama narodnih i školskih knjižnica PGŽ, čime se omogućava i bolja koordinacija međuknjižnične posudbe. Radom u zajedničkoj bazi, uz stručnu pomoć ŽMRS, doprinosi se ujednačavanju stručnog rada u knjižnicama u skladu s pravilima struke.

► Nastavit će se izrada bibliografskih zapisa u zajedničkoj bibliografskoj bazi i normativnim bazama sustava ZaKi na zahtjev knjižnica Županije za građu čijih zapisa trenutno nema u bibliografskoj bazi. Bibliografske i normativne zapise mogu izrađivati samo licencirani katalogizatori, što je za narodne i školske knjižnice PGŽ osigurano kroz rad ŽMRS GKR.

► Nastavit će se prevezivanje neispravnih (tzv. „sivih zapisa“) u bazi preostalih iz razdoblja migracije u novi program.

Pružanje stručne pomoći vezano uz utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu

Novim *Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj* (NN 81/2021), Članak 15, stavak 4, točka 16, stručna pomoć vezano uz utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu u narodnim i školskim knjižnicama u djelokrugu je rada županijskih matičnih razvojnih službi.

► Prema anketi provedenoj početkom 2022. kojom su dobiveni podaci o postojanju knjižnične građe objavljene do 1850. godine, obaviti će se stručni nadzor, sastaviti izvješća te dostaviti Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u cilju utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu sukladno članku 24. podstavku 13. *Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti*. Građu koja predmnijeva imati status kulturnog dobra imaju: Gradska knjižnica Bakar, Gradska knjižnica Crikvenica, Gradska knjižnica „V. C. Emin Opatija“ – područna knjižnica Mošćenička Draga i Narodna knjižnica i čitaonica „Halubajska zora“ Viškovo.

Provedba projekta *Zavičajna digitalna knjižnica PGŽ*

Projektom digitalizacije, započetim 2021. i nastavljenim 2022. godine uspostavljen je zajednički repozitorij temeljen na kooperativnom modelu i portal *Zavičajna digitalna knjižnica PGŽ*: <https://digitalnaknjiznicapgz.hr/> s ciljem objedinjavanja zavičajne, u prvom redu pisane, baštine i druge građe zavičajnog karakter i njene bolje vidljivosti na portalu i u skupnom katalogu, To je ujedno i poticaj programima digitalizacije u ostalim knjižnicama na području nadležnosti.

► U 2023. godini nastaviti će se daljnji razvoj Portala postepenim uključivanjem drugih narodnih knjižnica, prije svega onih koje imaju vlastita izdanja u digitalnom obliku, uz koordinaciju ŽMRS GKR, kao i nastavkom postavljanja na Portal digitalizirane zavičajne periodike Gradske knjižnice Rijeka.

Organizacija stalnog stručnog usavršavanja knjižničnog osoblja

Organizacija stalnog stručnog usavršavanja knjižničara jedna je od najvažnijih zadaća ŽMRS PGŽ. Tečajevi se većim dijelom organiziraju u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Polaznicima se ne naplaćuje kotizacija, već troškove podmiruje GKR iz sredstava za matičnu djelatnost zahvaljujući čemu je uvijek nazočan veći broj sudionika.

Plan za 2023. utvrditi će se nakon objave programa CSSU, s naglaskom na nove tečajeve koji budu u ponudi, a konkretni termini razraditi će se ovisno o raspoloživom vremenu predavača.

Stručno-savjetodavna pomoć i edukacija knjižničnih djelatnika

► Nastaviti će se kontinuirano praćenje rada narodnih knjižnica u sustavu te pružati stručno-savjetodavna pomoć i individualna edukacija na temelju uočenih potreba ili na poziv knjižničara u vezi s pojedinim knjižničnim poslovima, metodama rada, novim uslugama, stručnim uređenjem knjižnice, organizacijom fonda, revizijom i otpisom i sl.

► Posebna pozornost posvetiti će se edukaciji pri uvođenju novih usluga i novih načina rada u narodnim knjižnicama, kao što je posudba e-knjiga i sl.

Organizacija stručnih/radnih sastanaka

Tijekom 2023. godine organizirat će se minimalno dva radna sastanka s ravnateljima narodnih knjižnica u cilju analize stanja knjižnične djelatnosti, obavještanja o novostima u struci, primjerima dobre prakse matične i drugih knjižnica, izvještavanja sa stručnih skupova, uvođenja novih oblika i metoda rada i sl.

Planirane teme sastanaka su: novi model otkupa knjiga MKM, usporedba stanja djelatnosti s novim Standardom, suradnja u projektu Zavičajna digitalna knjižnica PGŽ, suradnja i izrada programa manifestacije *Tjedan dobre dječje knjige 2023.* i dr.

Sudjelovanje u radu Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi

Tijekom 2023. godine planirana su četiri sastanka Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi i to: 27. ožujka, 12. lipnja, 25. rujna i 27. studenog. Na svim sastancima sudjeluju voditeljica i stručna suradnica ŽMRS.

Edukacija zaposlenica ŽMRS

► Planirano je sudjelovanje na webinarima, seminarima i stručnim skupovima vezanim uz rad narodnih knjižnica, te stručnim skupovima i seminarima u organizaciji HKD-a, NSK i dr., primjerice Savjetovanju za narodne knjižnice i drugim tematskim skupovima.

Suradnja

► Planirana je redovita suradnja s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo NSK, Ministarstvom kulture i medija RH, Upravnim odjelom za kulturu, sport i tehničku kulturu PGŽ, općinama i gradovima - osnivačima narodnih knjižnica i općinama i gradovima koje obilazi Županijski bibliobus Gradske knjižnice Rijeka.

Promidžba

► Redovito će se kreirati obavijesti i prilogi na web stranici GKR – podstranici matične djelatnosti.

Ostali poslovi

► Pregled popisa otpisane građe narodnih knjižnica, distribucija obavijesti o stručnim skupovima i manifestacijama, ispunjavanje i distribucija anketnih upitnika (ankete u svrhu diplomskih i doktorskih radova, istraživanja koja provodi HKD, katedre knjižničarstva, MKM RH i dr.).

Rad u drugim stručnim tijelima

Voditeljica ŽMRS GKR, Ljiljana Črnjar, članica je:

- Upravnog vijeća GKR
- Stručnog vijeća GKR
- Kulturnog vijeća Primorsko-goranske županije
- Povjerenstva za viša stručna zvanja u knjižničarskoj struci
- Komisije za pokretne knjižnice HKD-a (pridružena članica)

Stručna suradnica za matičnu djelatnost, Lara Pavić članica je:

- Upravnog odbora KDR
- Uredništva časopisa Knjižničar/Knjižničarka KDR
- Komisije za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje HKD-a (redovna članica)

Voditeljica Županijske matične razvojne službe:
Ljiljana Črnjar, knjižničarska savjetnica